

פחד דוד

בחול קוראים פרשת בהר

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי חיים פינטו זיע"א

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

7:18 | 7:09 | 7:15 | 7:00 **הדלקת נרות**

8:17 | 8:20 | 8:19 | 8:16 **מוצאי שבת**

8:59 | 9:04 | 9:02 | 8:59 **רבינו תם**

משכיל לדוד

נעשה אדם - נאמר בעבור רשב"י

כרבי מאיר בעל הנס או כר' עקיבא וחבריו? נראה לי לומר מפני שבשעה שעלה משה למרום נלחמו עמו מלאכי השרת וטענו הרי בתורה יש פרד"ס התורה - פשט רמו דרש סוד. קחו לכם את הפשט, אבל רזי התורה וסודותיה השאירו לנו המלאכים, כי אנו ראויים לזה. ומה עשה משה רבינו באמת? הוא השאיר בשמים את סודות התורה, אולם הוריד את נשמתו של רשב"י שהוא הצינור של סודות התורה לפי שהוא גילה לנו את רזי התורה וסודותיה ודרך אותו צינור ירדו לנו כל סודות התורה וסודותיה ורזיה לעולם.

מכאן נלמד עד כמה גדולה ועצומה זכותו של הלומד תורה מתוך עמל וטרחה, וכיום בעוונותינו כשרבו טרדות הכלל והפרט, אשריו למי שמתגבר על יצרו הרע ומשקיע עצמו בעמלה של תורה ובוודאי שהקב"ה יסייע בידו ויעזרהו לזכות להבין ולהשכיל גם בסודותיה ורזיה העמוקים של התורה הקדושה. וכתוב בתורה "אם בחוקותי תלכו ואת מצוותי תשמרו ונתתני את גשמיכם בעיתם" ועוד כתוב "ונתתי שלום בארץ", רואים מפסוק זה שיש הבטחה לכל מי שעמל בתורה - שמתקיימת בו הבטחת הקב"ה שיתן לו גשמיית גם על ידי המלאכים, כסברת רשב"י שנאמר "ונתתני את גשמיכם בעיתם". ועוד הבטיח רשב"י שהוא יכול בכוחה של תורה להגן על כל העולם ולפטור אותו מן הדין והיה בחינת "ונתתי שלום בארץ". שהעולם יגיע לשלמות על ידי זכות עמלה של תורה.

ועתה יובן מהו גודל האושר והשמחה שיש בהילולת רשב"י שכל העולם שמח וכל הנבראים מאדם הראשון ועד היום הזה עליזים, כי לא זו בלבד שרשב"י יכול לפטור את כל העולם מן הדין בזכות תורת הנסתר שנגלתה על ידו, אלא שעל ידי עמל התורה שבכוחה מגיעים לפנימיות התורה - מקרבים את הגאולה ויש לנו אפשרות לגאול את ספירת הוד מידי הקליפה. ויש לנו הרבה על מה לשמוח ועל ידי השמחה תתבטל הקליפה שנקראת יגון ואנחה, ולכן מצוה לשמוח בהילולת זו. ואם חס ושלום עצבים - יש לקליפה אחיזה על ידי העצבות, כי ידוע מדברי האריז"ל הקדוש שיגון ואנחה הם סמל לקליפה, לכן מצווה רבה לשמוח ביום הזה.

ומסופר על האר"י הקדוש שהיה במירון בהילולת הרשב"י, ומתוך התלהבות קם לרקוד ובא לקראתו אדם גבה קומה בעל הדרת פנים עצומה ורקד עימו, תוך כדי ריקודים התלווה אליהם השמש וגם הוא רקד איתם וכל האנשים מתפללים מכל המראה הזה, ראשית מי הוא אותו גבה קומה, וכן מה עושה השמש איתם. לאחר המעשה הסביר להם האר"י הקדוש - האדם הזה שבא לרקוד עמי הוא רשב"י בכבודו ובעצמו, והשמש הזה רבי אלעזר אזכרי והוא צדיק נשגב שהיה נסתר עד עכשיו.

ולכן כיום כשמצב הדור ירוד, ויש בעוונות הרבים חוסר אמונה מכח הבלי העולם הזה שמתרבים כמחשב, טלפונים ניידים וכדומה - צריכים להתחזק באמונה בכח הצדיקים.

"אם בחקתי תלכו ואת מצוותי תשמרו ועשיתם אתם" (ויקרא כו, ג)
בכל ליל שבת נוהגים בבתי ישראל להנעים בשיר "בר יוחאי" ושם נאמר "נעשה אדם נאמר בעבורך". אמרו חז"ל (סנהדרין לח, ב) בשעה שביקש הקב"ה לברוא אדם התייעץ עם מלאכי השרת הכדאי לברוא אם לאו, עד כאן. ומסבירים המפרשים כי כשצפה הקב"ה בדורות שלפניו וראה את רבי שמעון בר יוחאי מיד אמר (בראשית א, כו) "נעשה אדם", כי כדאי לברוא את כל באי עולם אף על פי שאינם ראויים והעיקר שתבוא נשמתו של רשב"י זיע"א.

נתבונן כיצד הגיע רשב"י לדרגה כה נעלה ונשגבה? התשובה היא, בכח עמל התורה שהיה בו. לא לחינם יומא דהילולא חל בפרשת בחוקותי שנאמר בו "אם בחקתי תלכו" וכתב רש"י - שתהיו עמלים בתורה. כי עיקר התורה נקנית על ידי עמל ויגיעה וטורח וכמו שאומר התנא (אבות ו, ד) כך היא דרכה של תורה פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן ובתורה אתה עמל" עד כאן. רק כך קונים תורה, ומי כרשב"י אשר חי במערה חיי צער וייסורים במשך י"ג שנים והשקיע את גופו עד צוואר בתוך העפר עד שנעשה כל גופו בקעים בקעים וכך עמל וטרח בתורה הקדושה ללא לאות מתוך יגיעה עצומה. ומה היה מאכלו במשך השנים הללו? עץ חרובים ושתיית מים מן המעיין. כך חי חיים של דוחק ולכן זכה להגיע לדרגות כה עצומות בתורה הקדושה.

ובשעה שיצא מן המערה מספרת הגמרא (שבת לג, ב) לקח אותו רבי פינחס בן יאיר לרחוץ את גופו וראה שגבו מלא בקעים והחל לבכות. שאלו רשב"י - מדוע אתה בוכה? ענה לו - אוי לי שראיתיך בכך. ענה לו רשב"י - אשריך שראיתני בכך שאם לא ראיתני בכך לא מצאת בי כך, עד כאן.

אומר רשב"י - כי זוהי הדרך לגדלות בתורה, כיון שרק תורה הנלמדת מתוך עמל וטרחה וצער - היא הנספגת בתוך האדם ובכוחה לשנות את מהותו ומרוממת ומגדלת אותו, אולם אם מחפש לו את תענוגות החיים ורוצה לילך בשרירות ליבו בוודאי שלא יזכה לתורה.

ורשב"י ע"ה הגיע בכח העמל שלו בתורה לדרגתו של אדם הראשון קודם החטא ואפשר שזהו הפירוש "נעשה אדם נאמר בעבורך" שזכה רשב"י לדרגת אדם הראשון עוד קודם החטא, שהיה עקבו כגלגל של חמה המאיר מסוף העולם ועד סופו (כמובא בבא בתרא נח, א) ואם זהו העקב - יש לנסות לתאר מה היה כל גופו. אולם באותו היום שנברא חטא וירד מדרגתו, ואילו רשב"י על אף שהיה ילוד אשה בכל זאת עלה ונתעלה להגיע לדרגת אדם הראשון קודם החטא והכל מתוך עמל התורה שהיה בו.

וכתב האריז"ל על הפסוק (תהילים סח, יט) "עלית למרום שבית שבי". "שבי" עולה ראשי תיבות שמעון בר יוחאי, שבשעה שעלה משה רבינו לקבל תורה לקח עמו בירידתו גם את נשמת רשב"י בידח עם התורה. לכאורה מדוע דווקא את נשמת רשב"י הביא עימו, ולא תנא אחר

הילולא דצדיקא

כ - רבי יוסף וולטוך

כא - רבי שמריהו קרליץ

כב - רבי שלמה אליעזר אלפנדר

כד - רבי יעקב מליסא

כה - רבי חיים חורי

כו - רבי שלמה מזוויל

כז - רבי משה חיים לוצאטו

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

לא אפריע אך כן אסייע

"אם בחקתי תלכו" (ויקרא כו, ג)

רבינו יעקב בעל הטורים מגלה כאן יסוד נפלא הרמוז בפסוק "אם בחקתי תלכו", ר"ת אבת, "שתלכו בדרכי אבות"

כאשר נשאל פעם ה"סבא מסלבודקה, רבי נתן צבי פינקל זצ"ל, כיצד מתמצת הוא את עקר פעליו בחייו? השיב ה"סבא' משפט עמוק ותמציתי: "השתדלתי לחנך את תלמידי כי מוטל עליהם להיות קלוג און גוט!" (חכם וטוב).

את עקר משנתו החנוכית שהנחיל ה"סבא לתלמידיו, השתית על הצורך לרכוש חכמה וטוב לב. עם שניהם יחד נתן להיטיב עם הבריות!

רבי מיכל זילבר שליט"א, ראש ישיבת זועהיל, מעיד את אשר ראה במחיצת רבו, רבי יחזקאל אברמסקי זצ"ל, את היחס המיוחד שזכתה לקבל ממנו העוזרת בבית, זאת שהיתה אמונה על מלאכת הנקיון. מדי פעם הוא היה קורא לה באמצע העבודה, ומבקש ממנה שתנוח מעט. גם הודיע לה באופן כללי, שהוא מאד ישמח אם תעשה את מלאכתה בצורה איטית וקלה, מאשר שתעבוד במהירות ובאופן מכביד ומתיש. זאת למרות שהאיטיות הזאת עלתה לו בתשלום נוסף, משום ששילם לה לפי שעוטה.

היחס הזה של הענקת כבוד, שרחש הרב אברמסקי לאותה עוזרת, בודאי גרם לה להסתכל בעין אחרת, טובה יותר, על התורה ודרכי הנועם שלה. גישה כזאת, להתייחס בכבוד ראוי לכל אדם בשווה, מבלי לעיין מה טבעו ומעמדו, היא זו שמביאה שלום ושלווה בעולם.

רבי אליעזר טורק שליט"א מספר ('ואוצרותיהם אמלא') על טוהר מידותיו של רבי אריה פינקל זצ"ל, ראש ישיבת מיר-ברכפלד שדמותו היתה דוגמא חיה ומוחשית - מהו זוך וטוהר המידות. סמל של שלמות בתורה, בהנהגה, ביראה ובמידות, שכמוהו רוצה הקדוש ברוך הוא שיראה היהודי.

בשנים בהן התגוררה משפחת פינקל ברחוב מלאכי בירושלים, ישב רבי אריה באחד הימים, והגה על תלמודו על שולחן הסלון בשקידה רבה. לפתע החלו להישמע קולות רמים של קדיחות ודפיקות מהקומה העליונה. בדקות הראשונות תהה רבי אריה לפרש הקולות, אך דקות ספורות לאחר מכן קילופי הסידי ונפילת הטיח מגג החדר הראו בברור את המתרחש מעל לראשו.

"מה זה? שאל רבי אריה את הרבנית, מדוע נשמעות דפיקות מלמעלה? הכל בסדר?"

"הכל בסדר, השכן מלמעלה משפץ ומרחיב את דירתו בחדרים נוספים."

חיוך קל עלה על פניו הטובות של רבי אריה. הוא קם ממקומו, סגר את הגמרא שבה היה עסוק, לבש את החליפה, חבש את הכובע ועלה למעלה. הנקישות על הדלת בקושי נשמעו בהמולת הבנייה. רק לאחר דקות ארוכות הבחין אחד הילדים ונגש לפתח את הדלת.

"אבא נמצא?" שאל רבי אריה.

"אבא אבא! קרא הילד בחלל הבית, השכן פינקל בדלת."

סומק קל עלה על פני השכן. הרב פינקל?! הוי! הרי כלל לא ספרתי לו על הבניה המתוכננת, מי יודע מה הוא הולך לומר לי עתה, הרהר בלבו.

אך משגשג לדלת, היתה לו הפתעה, הוא גילה מחזה אחר לגמרי:

"שלום עליכם, קבלו רבי אריה במאור פנים, ולחץ את ידו בחמימות. אשמח להיכנס לשוחח עמכם דבר מה. כל כך שמחתי לשמע שהתחלתם לבנות! כבר מזמן תהיתי ביני לבין עצמי, כיצד מצליחים אתם להסתדר בדירה קטנה כל כך."

"ראו, המשיך רבי אריה בדבריו, אני מתאר לעצמי שהבניה והשיפוץ עולים לכם סכום כסף גדול, אך לסייע לכם בכסף איני יכול. גם לי עצמי אין. אבל אם אתם זקוקים שאחתום על ערבויות להלוואות וכדומה, אוכל גם אוכל, ובשמחה."

עוד מלה טובה, עוד לחיצת יד, וכבר ירד רבי אריה חזרה לביתו ולתלמודו.

והשכן? עודנו עומד בפתח הבית, מביט בתימהון על שכנו היורד את גרמי המדרגות, כשהוא שקוע בהרהורים: ורבי אריה פינקל ומשפחתו? כיצד הם מסתדרים בבית קטן וצפוף כל כך? והשאלה הגדולה יותר, כיצד רוכשים כזאת עין טובה? לראות אך ורק את טובתם של אחרים?

כשאחד מבני הבית הביע מעט תרעומת על הבניה, השיב לו רבי אריה בפליאה: "וכי אם השכן שבונה היה הבן שלנו, גם כן היינו מתנגדים?"

איזו היא אהבה שאינה תלויה?

אירע שבאה לפני אישה אחת ודמעתה על לחייה מגודל מכאוביה וצרותיה - שלום ביתה מעורער ואין לה כל נחת מילדיה ואף מצבה הכלכלי לא שפר עליה, ובריאותה לקויה.

כאבה נגע מאוד לליבי ושאלתיה במה אוכל לברך אותה, אך היא ענתה כי אינה מבקשת לעצמה ברכה וכל רצונה שאברך את שכנתה אשר שוכבת על ערש דווי וימיה ספורים מפני מחלתה הקשה...

"לכשעצמי" אמרה האישה, "אני עדיין חיה למרות כל הצרות שיש לי, אבל שכנתי שמצבה גרוע ביותר - עבורה אבקש ברכה מכבוד הרב שליט"א."

דבריה גרמו לי חיוזק ומוסר גדול, בראותי גדולתה אשר כל מחשבתה נתונה לצערה של חברתה ולא לצערה שלה, והגיעה לדרגה כזו שצער חברתה ישכיח את צערה וכן למדה לשמוח במה שיש לה ולהסתכל על הטוב במקום להסתכל על החסר, ומכאן נלמד עד כמה יש לו לאדם לשמוח בחלקו ולומר על כל דבר - גם זו לטובה, וכדברי התנא "לפום צערא אגרא".

כמו כן מכיר אני מקרוב את קורותיו של אחד מיידידי אשר תומך במוסדותינו ועוזר בהחזקת

במה מפטירין

הפטרת השבוע: "ה' עזי ומעזי" (ירמיה טז)

הקשר לפרשה: בהפטרה מוזכר ענין הפורענות שיביא הקדוש ברוך הוא על ישראל באם לא ילכו בחוקותיו ולא ישמרו את מצוותיו, שהוא מענין התוכחה המוזכרת בפרשה המנבאת את הרעה שתקרה לשונאי ישראל אם חלילה לא יקיימו את חוקי התורה ומצוותיה.

נצור לשונך

קבלה טובה

תולה ארץ על בלימה

בשעת קריאת שמע, כשאומר את הפסוק "ושמתם את דברי אלה על לבבכם", שהוא קבלת עול תורה ומצוות, יקבל האדם על עצמו שלא לעבור על הלאוין והעשין שתלויים בחלק הדיבור.

בדרכי אבות

פרקי הדרכה ממשנתו של הגה"צ
רבי זוד חנניה פינטו שליט"א
על מסכת אבות

פרק רביעי

אל תעשם עטרה להתגדל בהם ולא קרדום לחפור בהם.

יסוד גדול בלימוד התורה הוא, שבשעה שהאדם לומד תורה מתוך גאווה, אין תורתו מתקיימת בידו, אלא צריך להתנהג בשעת הלימוד בענווה יתירה. ועל ידי שהוא שב בתשובה קודם הלימוד, תלמודו מביאו לידי ענוה, וכן ראיתי בצעטיל קטן של הרה"ק רבי אלימלך מליז'נסק זצ"ל שכתב (סעיף י) שצריך כל אדם לשוב בתשובה שלימה קודם שהוא עוסק בתלמוד תורה. ואם אין האדם מפשפש במעשיו קודם שהוא לומד, אין התורה מתקיימת אצלו.

פעם נכנסתי אצל מורי ורבי הצדיק רבי חיים שמואל לופיאן זצ"ל, ואמר לי, שהוא עומד באמצע כתיבת ביאור על הספר שב שמעתא לבעל קצות החושן זצ"ל, והוסיף ואמר, תדע לך, שהרב הקדוש הזה, כל אימת שישב ללמוד תורה, קודם שהתחיל ללמוד פתח את הספר והיה מתבודד בינו לבין קונו, והתחיל לעשות חשבון הנפש בינו לבין עצמו, והיה אומר את הפסוק (תהלים נ, ז) ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חוקי, ועשה כן מתוך שהכיר בעצמו לפי השגתו שאינו ראוי לעסוק בתורה הקדושה, הלכך כל פעם ופעם שישב ללמוד היה נותן תוכחה לעצמו ומפשפש במעשיו וחוזר בתשובה כדי להשריש בקרבו מדת ענוה, וכך זכה הקדוש הזה להתגדל ולחבר חיבורים יקרים כגון קצות החושן ושב שמעתא לפי שלמד תורה מתוך שפלות הרוח וענוה יתירה.

והפטיר מורי ורבי זצ"ל ואמר, ומה אם בעל קצות החושן כך, על אחת כמה וכמה שצריכים אנחנו להוכיח את עצמנו קודם הלימוד כדי שתתקיים התורה אצלנו, ובעוה"ר נהפכה הקערה על פיה ועינינו רואות הבריות באים לבית המדרש ללמוד, וקודם שנכנסים ללמוד עושים כמה טלפונים, מעשנים סיגריה או שתים, ואחר כך נכנסים לבית המדרש ומשיחים עם החברותא ממאורעות היום בעסק ובבית ואחר כך פותחים הספר ללמוד, ולא נשאר מן השעה הקצובה כי אם חציה ואולי פחות מכך, וזוהי הכנה שלהם לתלמוד תורה בעוה"ר, במקום אשר יכינו עצמם מתוך כובד ראש ומתוך אימה הם מבליים את ימיהם בהבלי הבלים ואין איש שם על לב.

אלמלי היו הללו נותנים דעתם להוכיח את עצמם קודם הלימוד, והיו מבטלים עצמם לפני הקב"ה כדרך שעשה הקצות החושן זצ"ל, לא היו באים לידי ביטול תורה ולידי גאווה בלימוד, כי מי שהוא מבטל כל עצמותו כלום יכול הוא להסב את לבו לדברים אחרים חוץ מן התורה, ומתוך שהללו יושבים ועוסקים בדברי שיחה מכלל שלא ביטלו את עצמם קודם הלימוד, ועתידה תורתם להביאם לידי מכשול.

זה הכלל, אי אפשר לאדם שיבא לכלל ענוה על ידי התורה אלא כשיש עמה תוכחה ומוסר.

פניני הפרשה

קשור בקשר התפילין כל היום

"אם בחקתי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אתם" (ויקרא כו, ג)
על מצות תפילין נאמר בתורה שהיא בגדר 'חוק' וכמו שנאמר "ושמרת את ה'חוקה' הזאת למועדה מימים ימימה".
אם כן, מפרש רבינו האור החיים הקדוש זיע"א, זהו הפירוש אם "בחוקותי תלכו", היינו שיש מצוה ללכת כל היום עם התפילין שנקראים 'חוקה', אמנם רק בתנאי, שיכול לזיזר ולשמור על המצוות המיוחדות שיש בהם, שצריך לזיזר שלא יסיח דעתו מהם, וכיוצא בזה.
זה אפוא הפירוש של המשך הכתוב "ואת מצוותי תשמרו", כלומר שישמרו את אותם המצוות הנוהגות בשעת הנחת התפילין.

ואכן כך נהגו רבינו האור החיים הקדוש ותלמידיו, ללכת עם תפילין כל היום, וכפי שמעיד רבינו הקדוש במכתבו על סדרי הלימוד בישיבתו הקדושה בירושלים, וזה לשונו: "ואופן הלימוד הוא בטלית ותפילין כל היום, ובקדושה וביראת שמים, בענווה ובכל מילי דחסידותא".

הלידה לצורך עמל התורה

"אם בחקתי תלכו" (ויקרא כו, ג)

ידועה היא דרשת חז"ל על הפסוק דהיינו "שתהיו עמלים בתורה".
בדרך רמז פירש רבי חיים מבריסק זצ"ל על פי מאמר חז"ל "אדם לעמל יולד - לעמל תורה" (סנהדרין צט, ב). והנה העובר כשהוא עדיין שרוי במעי אמו, לומד עמו מלאך את כל התורה, ולא חסר לו מאומה, רק עמלות בתורה היא שחסרה לו.
ולכך יוצא הוא לאוויר העולם, כדי שתהיה לו גם עמלות. זהו שנאמר "אדם לעמל יולד".

יעקב נטל ערבון מאליהו הנביא

"וזכרתי את בריתי יעקוב" (ויקרא כו, מב)

המילה 'יעקב' כתובה כאן בתוספת האות וא"ו, ועל כך רש"י מציין שבחמשה מקומות יעקב נטל אות משמו של אליהו הנביא שיבוא ויבשר גאולת בניו.

ובדרך רמז, מביא בספר 'אבני השהם' המילה "יעקוב" בראשי תיבות: "ומאליהו קבל יעקב ערבון בחמשה".

והטעם שלקח בחמשה מקומות ערבון, כנגד חמשה חומשי תורה, שע"י קיום ולימוד התורה מקרבים את ביאת אליהו הנביא זכור לטוב.

ומדוע דווקא את האות וא"ו?

לפי שהאות וא"ו במילוי עולה מספרו י"ג, והרמז בזה שעלינו לדבוק ב"ג מידותיו של הבורא יתברך - מה הוא רחום וחונן אף אתה חנון ורחום.

קוים לדמותה של אשת חיל בישראל

עליה חתמו י"ב גדולי עולם ותקנתם היתה כל כולה בדבר צניעות בנות ישראל: "ששום בת ישראל ואפילו הזקנות לא תוכל ללכת בשוק בלתי מכסה על מלבושיה (הנקרא ליזא"ר) ואפילו מחצר לחצר הקרוב אליו. גם לא תוכל לשבת בפתח החצר כדי לדבר עם חברותיה, ואפילו מחלון לחלון כל שדרך הרבים באמצע. גם סתם אשה שעדיין לא הגיעה לחמישים שנה אין לה רשות לילך אצל התנור להוליך ולהביא הפת וכיוצא".

ועוד נזכר שם בתקנות אזהרות בענייני צניעות שהיו רגילים בהם "גם סתם אשה שלא השלימה ארבעים שנה לא תוכל לבוא לבית הכנסת מנחה וערבית בין בחול בין בשבת, חוץ מראש השנה ויום הכפורים ושמחת תורה, ומכל שכן בלילי שמחת בית השואבה שאין רשות לשום אשה כלל".

דברים דומים ניתן למצוא בדבריו של רבי שמעון אגסי זצ"ל שהיה תלמיד חבר לרבינו יוסף חיים זיע"א בעל ה'בן איש חי', בדרשותיו, שמבכה מרה את מצבן הירוד של בנות ישראל המתחדשות בדורו, ומהם אנו לומדים כיצד שמרו אמותינו על צניעותן בין כתלי הבית וברשות הרבים. ורוב ככל הנשים היו יושבות בבתיהן ועוסקות במלאכות נקיות של טווית צמר, אריגת בדים ואומנות יצירת תכשיטים למיניהם, וכך שמרו על טהרת בית ישראל.

מה עושה 'כף החיים' בשוק?

אם נבוא לספר ולגלות מקצת שבחה של הרבנית פינטו ע"ה במידת הצניעות, נוכל לקבל תמונה מקיפה של אשת חייל שבחכמה ותבונה ניהלה את ביתה בצניעות ובחן יהודי, למרות שהעול של החזקת הבית נפל על כתפיה, וכבר הזכרנו את העובדה שבעלה הצדיק כ"ק מרן רבינו משה אהרן פינטו זיע"א הסתגר במשך ארבעים שנה בעליית ביתו והגה בתורה ובחסידות. והרבנית הצדקת היא היא שטיפלה בכל העניינים על הצד הטוב ביותר.

רבי יעקב הלל שליט"א ראש ישיבת 'אהבת שלום' העיד שבכל הדורות היה מקובל שהבעל, שהוא אב הבית, היה מביא את הפרנסה לביתו בביגיעתו, והאשה היתה תמיד כמאמר הכתוב 'אשתך כגפן פוריה בירכתי ביתך', היא היתה כמו שרה אמנו באהל, לא משה הימנו, ועסקה במטלות הבית היומיות.

אפילו מושג של קניות בשוק היה זר לה, כפי שמתאר אחד מחכמי הונגריה הנוודים, שהכיר ברום ערכו של החיבור הנפלא 'כף החיים'. כשבאחד הימים פגש בשוק חכם ספרדי שקנה ירקות לביתו עבור השבת, ובאקראי דיבר עמו והתברר לו לפתע שמדובר ברבי יעקב סופר זצ"ל בעל 'כף החיים' בעצמו שבא לערוך את הקניות לשבת בשוק המקומי. משנוכח בכך חלשה דעתו, באומרו שהיה בטוח שהכף החיים לא יוצא מד' אמות של הלכה, ומה לו ולקניות בשוק.

כעין זה סיפרו זקני ירושלים, שכאשר ביקר בירושלים בנו של בעל דברי חיים מצאנו, פנה לבקר אצל המקובל הנודע בעל 'שמן ששון' ראש מדרש חסידי 'בית א-ל' אחר ששמע על גודל חסידותו וקדושתו, אך לא מצאו בביתו המתין לו הלה בפתח ביתו, ומה נשתומם על המראה, בראותו חוזר לבדו מהשוק ובידיו שני סלים מלאים פירות וירקות לכבוד שבת.

בדורות הקודמים היו תקנות מחמירות בענין צניעות הנשים, בפרט בקרב עדות המזרח. דרך משל, תקנת גדולי ירושלים בשנת תקי"ד, שנדפסה בספר התקנות וההסכמות,

דְרָשָׁה צָמֹר וּפְשָׁתִים

ותעשׂוּ בַחפֶּץ פְּפִיָּה

את הסיפור המפעים הבא, סיפר בעל שו"ת מנחת אלעזר ממונקטש, בספרו 'דברי תורה'. עקב בניית נתיב חדש לרכבת המקומית בישוב הוקליוע, גזרה הממשלה לעקור קברים אחדים מבית הקברות היהודי ולהעבירם למקום אחר.

כדי להשגיח על פינוי הקברים, נסעו לשם דייני בית הדין ורבנים חשובים וזקנים, ואליהם הצטרף קהל גדול.

בין המצבות שנועדו לעקירה היו אחדות עתיקות מאד, בנות מאות שנים. לפתע שמע הגאון ממונקטש רעש והמולה סביב קבר אחד. בהיותו עדיין נער צעיר, בן שלש עשרה שנים, גברה סקרנותו והוא נחפז לברר על מה ההתרגשות הגדולה סביב אותו קבר.

כאשר הגיע למקום סמרו שערות ראשו. לפניו התגלה קבר מלפני יותר ממאה שנים, והנפטר השוכן בו - שלם ונקי כאילו זה עתה הונח בתוכו.

בעודו עומד נסער ונפעם לנוכח מראה עיניו, הרהר בדעתו: בזכות מה זכה הטמון פה לדרגה עליונה ונשגבת כזו שמעטים זוכים לה בכל דור, שגופו שלם אף לאחר מאה שנים. כנראה מדובר באחד מל"ו הצדיקים הנסתרים שהיה דבוק בבוראו כל ימי חייו...

אך מה השתומם כשהחל לקרוא את הכתב שעל גבי המצבה, שם הופיע שמה של אשה צדקנית, המעוטרת בשבחים מופלגים מאד בעיקר על צניעותה הגדולה, שלמרות שהתעסקה בתפירה, בצמר ופשתיים, היתה צנועה וחסודה כל ימיה, גם בהליכותיה עם הקונות הרבות ששיחרו לפתחה, לקנות את יצירותיה הצנועות אף הן...

בכבוד גדול הוציאו את הנפטר, כרכוה בתכריכים לבנים חדשים, והניחוה בארון כדי לקברה מחדש בכבוד.

וסיים הגאון הקדוש ממונקטש: אי אפשר לתאר את קידוש ד' הגדול והנורא שגרם דבר זה, ליהודים ולגויים גם יחד, לראות מהי ערכה של צניעות אצל צדקניות שבישראל.

בשורה טובה לשוחרי תורה

הופיעו ויצאו לאור הספרים החשובים

אעירה שחר

על התורה והמועדים
ו' חלקים

מאת מורנו ורבנו הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א